

فاطمه(س)؛ اسوه حسنه

آیتا... حسن عالمی
قائدهٔ مردم خراسان رضوی در بزرگان رهبری

تاریخ ولادت و شهادت ائمه^(ع) و بزرگان دینی، در مذهب شیعه حفظ و نگاشته شده است و برای آن ها مراسم و بزرگداشت گرفته می شود؛ چراکه زندگی و سخنان این شخصیت ها در سرنوشت بشر نقش اساسی و بنیادی دارد و باید علی الدوام از آن ها یاد شود تا در خاطرات باقی بماند. حضرت زهرا^(س) در بین معصومین^(ع) یک ویژگی خاص دارند که در سایر آن حضرات این ویژگی نیست؛ ایشان دختر پیامبر^(س) هستند. در تاریخ مایه غیر از حضرت فاطمه زهرا^(س)، دختری اساسا بانوی معصوم نداریم. همچنین معصومی که مادر چند معصوم دیگر باشد، نداریم. این فقط مختص و منحصر به یگانه بانوی عالم است. زندگی حضرت زهرا^(س) مضیه^(س) چه در ۹ سال قبل از ازدواج و هنگام حضور در خانه پدر و چه در ۹ سال بعد از ازدواج و در خانه امیرالمؤمنین^(ع)، پر از فراز است که به زنان عالم درس می دهند. زندگی ایشان قبل از ازدواج، سرشار از غفت، عصمت و سلامت نفس بود و پس از آن نیز در خانه حضرت امیر^(ع) شیوه همسرداری، فرزندپروری و خانه داری ایشان باید الگوی زنان باشد. الگوگیری زنان ما از منش و رفتار حضرت فاطمه^(س) در این سه محور، زندگی های خانوادگی را دستخوش تحولات مثبت می کند. حضرت زهرا^(س) در ۹ سال زندگی مشترک با امام اول شیعیان، صاحب پنج فرزند شدند. با توجه به استنادات تاریخی، فرزند آخر ایشان بر اثر جراحت وارد شده، سقط شدند و به شهادت رسیدند. چهار فرزند دیگر حضرت را به بهترین شکل ممکن، این بانوی بزرگوار تربیت کردند. حضرت زهرا^(س) دو امام معصوم، امام حسن^(ع) و امام حسین^(ع)، و دو بانو که اسوه صبر، استقامت و مقاومت هستند، حضرت زینب^(س) و ام کلثوم^(س)، را تربیت کردند. از صبر و استقامت حضرت زینب^(س) سخن زیاد به میان آمده اما از مظلومیت و صبر ام کلثوم، کمتر حرف زده شده است. در روایت تاریخی از ازدواج حضرت ام کلثوم، اتفاقات بعد از آن و صبر ایشان در آن مقطع، نقل شده است. همچنین در جریان کربلا و عزیمت اسرا به کوفه و شام، ام کلثوم نیز همان پایداری ها و مقاومت های حضرت زینب^(س) را داشتند، از جمله می توان به سخنرانی ایشان در ورود به کوفه اشاره کرد که پر از درس مقاومت، استقامت و شجاعت است و این بانوا اثرگذار و تاریخ ساز پرورش یافته مکتب فاطمی هستند. زندگی حضرت فاطمه زهرا^(س) با وجود اینکه بسیار کوتاه بود، بسیار درس آموز و پربرت است.

راز مقامات فاطمی؛ باید توجه کرد که این همه مقامات زهرا^(س) مضیه^(س) دو دلیل داشت؛ هم به دلیل نسبت فرزندی با پیامبر خاتم^(ص) و هم به دلیل تلاش ها و ممارست های شخصی خودشان. ایشان از یک طرف چون دختر پیامبری بودند که رحمت للعالمین بود، وظایفی را بر عهده داشتند، روزهای نخست زندگی فاطمه زهرا^(س) بعد از رحلت پیامبر اسلام^(ص) گویای این بخش است. عمر حضرت صدیقه^(س) پس از رحلت پیامبر اکرم^(ص) چندان به طول نینجامید و طبق روایات تاریخی، ۷۵ یا ۹۵ روز پس از آن، ایشان نیز به شهادت رسیدند. تمام دوران زندگی حضرت زهرا^(س) برای بشر علی الخصوص بانوان درس آموز است. غفت، عصمت، پاکي، طهارت، قناعت و زندگی خوب ایشان با همسر گرامی شان حضرت علی^(ع) باید برای بانوان درس آموز باشد. **بانوی تراز**؛ حضرت زهرا^(س) به تمام معنایک بانوی تراز نه تنها در عالم اسلام بلکه در جهان بشریت از اول تا آخر، از آدم^(ع) تا خاتم^(ص) و از خاتم^(ص) تا روز قیامت هستند. در مدت ۷۵ یا ۹۵ روز بعد از رحلت پیامبر گرامی اسلام^(ص) بر حضرت فاطمه^(س) مصائب فراوانی وارد شد که از صبر، مقاومت و طاقت بشر معمولی خارج بود. همین جدا شدن از پیامبر بزرگوار اسلام، تحملش برای حضرت زهرا^(س) سخت بود تا چه رسد به نامهربانی ها، ناحق گویی ها و ناحق عمل کردن بعضی افرادی که خود را به رسول خدا^(ص) نزدیک کرده بودند. همه این ها برای زهرا^(س) مضیه^(س) دل آزار بود اما ایشان با روحیه مقاومت و صبوری، این شرایط را پشت سر گذاشتند.

و بردار

و بخوان

به کوتاهی آه، به بلندای ماه

دهه فاطمیّه است و همه ما عذارِ بانوی دو عالم، حضرت صدیقه زهرا^(س)، هستیم. ایشان ام‌الائمه‌اند. اُم در لغت یعنی اصل و ریشه و این مقام مادر بودن صرفا جنبه مادی و جسمی ندارد که حضرت فاطمه زهرا^(س) اصل و ریشه کمالات همه معصومین^(ع) هستند. امام حسن عسکری^(ع) را در توصیف جایگاه و شأن زهرا^(س) مضیه^(س) فرمودند: «نَحْنُ حُجَّةٌ... عَلَی الْخَلْقِ وَ الْفَاطِمَةُ حُجَّةٌ... عَلَینَا، ما حجت خدا بر مردم هستیم و فاطمه حجت خدا بر ماست».

حضرت صدیقه زهرا^(س) مادر حقیقی و معنوی بشریت اند و حتی از مادری که ما را به این دنیا آورده است، حس علقه و محبت بیشتری به ما دارند. درک و شناخت این عظمت برای ما میسر نیست، مگر با مطالعه و تلاش. یکی از بهترین آثار در زمینه شناخت حضرت فاطمه زهرا^(س) که نویسنده با استفاده از منابع تاریخی متعدد، روایتگر قسمت هایی از زندگی حضرت زهرا^(س) است، کتاب «به کوتاهی آه، به بلندای ماه» است. این اثر، تحقیقی در زندگی نامه خاتون کبریا، حضرت فاطمه زهرا^(س) و نوشته استاد سید علی موسوی گرمارودی است. او به طریقی ویژه این کتاب را تألیف کرده است. متن اصلی به روش کتاب دیگر او، «داستان پیامبران» است.

علاوه بر متن اصلی، مباحثی تاریخی در آغاز کتاب و چند «پی نگاشت» با قلمی پژوهشی و نه داستان وار، در توضیح مطالب متن اصلی در پایان کتاب آمده است. همچنین در پایان کتاب «به کوتاهی آه، به بلندای ماه» به شعرهای فاطمی فارسی نیز اشاره شده است و اشعار شاعرانی نظیر «ناصر خسرو قبادیانی»، «سنائی»، «قوامی رازی»، «اثیر اخسیکتی»، «خواجهی کرمانی»، «ابن یمین»، «محمد بن حسام خوسفی» و شاعران معاصر می مانند «خسرو احتشامی هونه گانی»، «افشین علاء»، «علیرضا قزوئه»، «محمد کاظم کاظمی»، «عبدالجبار کاکایی»، «محمد جواد غفورزاده شفق»، «سید بیابانکی» و «بهمن صالحی» که در مدح این بانوی بزرگوار سروده اند، آمده است.

در بخشی از کتاب درباره «فدک» می خوانیم: «این ابی الحدید در ذیل نقل داستان جنگ بدر اشرح نهج البلاغه، ج ۳، ص ۲۵۱) می گوید: وقتی زینب دختر پیغمبر اطلاع یافت شوهرش در دست مسلمانان اسیر شده و باید طبق معمول مالی به مدینه بفرستد و شوهرش را خلاص کند، مقداری مال تهیه کرد و از آن جمله گردن بندی را که از مادرش خدیجه به یادگار داشت، در میان آن مال گذارد و به مدینه فرستاد و چون آن مال را به مدینه و نزد رسول خدا^(ص) آوردند و چشم پیغمبر به آن گردن بند افتاد، خاطره خدیجه و آن محبت ها و فداکاری های آن همسر مهربان در دل آن حضرت زنده شد و به شدت متأثر گردید و ضمنا به حال دخترش زینب که ناچار شده بود برای استخلاص شوهرش، یادگار مادر را از دست بدهد، رفت کرد و بدین جهت، تمایل خود را در مورد آزاد کردن ابوالعاص بدون فدیّه و بازگرداندن آن مال به نزد زینب، به مسلمانان اظهار فرمود و آن ها نیز با جمله «نعم یا رسول ا» نقدیک بانفسنا و امواتنا» موافقت کامل خود را با تمایل پیغمبر اظهار نمودند و بدین ترتیب، ابوالعاص آزاد شد و آن مال رانیز که متعلق به مسلمانان بود، برای زینب بازپس فرستادند».

برشی از کتاب: «علی، خاموش سر به زیر افکنده بود و هیچ نمی گفت، نمی دانست چرا جمله هایی که در راه به دهن سپرده بود تا به پیامبر بگوید، اکنون همه از ذهن او پاک شده بودند و نمی دانست چه باید بگوید. ناگزیر همچنان سربه زیر و ساکت باقی ماند. پیامبر از شرمی که در چهره علی موج می زد و نگاهی که به زیر افکنده بود، بی درنگ دریافت که علی چزانزد او آمده است. با لیخندی شیرین تر از عسل، از علی پرسید: - شاید به خواستگاری فاطمه آمده ای؟ تمام چهره اش از شرم، سرخ شد و تنها توانست بگوید: - آری!»

برگرفته از صفحه ۸۲ کتاب.

شهر
خبر
۵شنبه
۲۲ بهمن ۱۳۹۳
۲۲ بهمن ۱۳۹۳
شماره ۴۴۴

۱۴

بررسی عظمت زهرا^(س)ی مرضیه^(س)، در گفت وگو با دکتر رفیعی

آرام جان نبی (ص) مایه فخر علی (ع)

آمنه مستقیمی! همه عشق و ارادتی که نه فقط شیعه بلکه اهل سنت و حتی پیروان دیگر ادیان به حضرت زهرا^(س) دارند، به دلیل عظمت مقامی است که نه فقط پیامبر^(ص) و اهل بیت ایشان بلکه خود خدا به آن تصریح کرده اند؛ اوصافی که فقط در صدیقه طاهره^(س) می توان یافت و سبب فخر آل...^(ع) و راهنمای شیعه در طول تاریخ است. در آستانه سالروز شهادت آن حضرت بنا به روایت ۷۵ روز برای بررسی ابعادی از مقامات فاطمی با حجت الاسلام والمسلمین دکتر ناصر رفیعی، عضو هیئت علمی جامعه المصطفی^(ص)، گفت وگو کرده ایم.

بهتر از او برای مباحله نبود

بهترین راهنمای عظمت مقام و شأن حضرت زهرا^(س)ی مرضیه^(س)، احادیث و اوصافی است که پیامبر^(ص) و ائمه^(ع) درباره ایشان بیان کرده اند و نه فقط منابع شیعی بلکه منابع اهل سنت هم به آن ها تصریح دارند، مثل این حدیث که «در روز مباحله اگر خدای متعال از آن چهار تن (امیرالمؤمنین، حضرت زهرا، امام حسن و امام حسین علیهم السلام) شخص برتری را سراغ داشت، به پیامبر^(ص) امر می کرد آن ها را با خود ببرد اما دستور به همراهی آن چهار معصوم^(ع) که فاطمه^(س) و همسر و فرزندانش بودند، به خوبی پرده از عظمت آن شخصیت برمی دارد».

و خودش مملو از ایمان بود

نه تنها خدا و ائمه^(ع)، حضرت زهرا^(س) را مدح کرده اند، بلکه صدها عالم و اندیشمند در وصف ایشان سخن گفته و کتاب نوشته اند، حدود ۱۲۵ آیه از آیات قرآن کریم، مستقیم و غیرمستقیم به ایشان و خانواده شان اشاره می کنند؛ آیاتی همچون تطهیر، مباحله و مودت. این ها نبود مگر به واسطه ایمان و ورعی که در زهرا^(س)ی مرضیه^(س) به شکل تام و تمام تحقق داشت. پیامبر اکرم^(ص) درباره فاطمه^(س) فرمودند: «همه وجود فاطمه^(س) مملو از ایمان است»، این ایمان در اوج جوانی و هجده سالگی از توجه محض به خدا ریشه می گرفت.

رضای خدا، در رضای فاطمه (س)

یکی دیگر از جلوه های عظمت و رفعت مقام حضرت صدیقه کبری^(س)، حدیثی است که در آن پیامبر^(ص) فرمودند: «غضب فاطمه^(س) غضب من و رضای او رضای من است»، بنا بر تصریح قرآن کریم، رضا و غضب خداوند هم به رضا و غضب پیامبر^(ص) وابسته است، پس هرکه فاطمه^(س) را خشمگین کند، پیامبر^(ص) و درواقع خدا را خشمگین کرده است و هرکه او را راضی کند، خدا و رسولش را راضی کرده است. این ارتباط معنادار هم جلوه ای دیگر از مقامات فاطمی را مشخص می کند.

سبب فخر اهل بیت (ع)

تعبیری که ائمه^(ع) درباره مادرشان حضرت زهرا^(س) به کار برده اند، نیز پرده ای دیگر از آن عظمت را عیان می کند، به تصریح اهل بیت^(ع)، فاطمه زهرا^(س)، «صدیقه» بودند؛ یعنی هرآنچه می گفتند، درست بود، صدیق یعنی بسیار اهل راستی و درستی، به عبارت دیگر حضرت زهرا^(س) بسیار راستگو بودند و موضع گیری هایشان همه درست بود، برای همین هم ائمه^(ع) ایشان را به عنوان الگو معرفی کرده اند و سبب فخر و بالندگی خود می دانند.

شنانامه ائمه (ع)

افتخار امامان معصوم^(ع) به حضرت زهرا^(س) به اندازه ای است که آن ها در معرفی خود، به آن وجود مقدس تکیه دارند و ایشان را از خود و خود را منسوب به یگانه بانوی دو عالم می دانند؛ امیرالمؤمنین^(ع) در نامه ۲۸ نهج البلاغه خطاب به معاویه نوشته اند: «متأسیة نساء العالمین» یعنی فاطمه از ماست و در جای دیگر می فرمایند: «من به فاطمه^(س) و پدرش افتخار می کنم». امام سجاد^(ع) هم در منبر شام در معرفی خود فرمودند: «سیده نساء العالمین از ماست»، امام باقر^(ع) نیز هنگام تب، آب به سر و صورت می پاشیدند و مادر را صدا می زدند.

نگاهش، پیامبر (ص) را خوشحال می کرد

همچنین امام زمان^(عج) که دنیا چشم انتظار ظهور ایشان است، می فرمایند: «فاطمه زهرا^(س) برای من الگویی نیکوست». نه فقط اهل بیت^(ع) بلکه پیامبر اکرم^(ص) هم تعلق خاطری خاص به حضرت صدیقه^(س) داشتند. نام، صدا و نگاه فاطمه^(س)، پیامبر^(ص) را خوشحال می کرد، لذا هرگاه ایشان مکدر بودند، فاطمه^(س) را صدا می زدند. زمانی که آیه ۴۳ سوره حجر درباره عذاب نازل شد، چشمان پیامبر^(ص) از شدت اندوه اشکبار شد و گفتند بگویند فاطمه^(س) بیاید و تا ایشان «یا ایاته» می گفت، دل پیامبر^(ص) شاد می شد.

حجت الاسلام والمسلمین دکتر رفیعی:

افتخار امامان معصوم (ع) به حضرت زهرا (س) به اندازه ای است که آن ها در معرفی خود، به آن وجود مقدس تکیه دارند و خود را منسوب به یگانه بانوی دو عالم معرفی می کنند

حضرت فاطمه (س)، قَالَ لِي رَسُولُ ا... (س)، يَا فَاطِمَةُ، مَنْ صَلَّى عَلَيْكَ غَفَّرَ ا... لَهُ، وَالْحَقُّ بِي خَيْثُ كُنْتُ مِنَ الْجَنَّةِ. (كشف الغمّة، ج ۲، ص ۹۸)

روشنا

حضرت فاطمه (س)، رسول خدا (ص) به من فرمود، ای فاطمه! هر که بر تو درود بفرستد، خداوند او را می آمرزد و در هر جای بهشت که باشم، او را به من ملحق می سازد.

احکام

آیتا... العظمی سیستمی: اشکال ندارد.

آیتا... العظمی مکارم شیرازی: اگر واقعا مستحق بیش از یک غذا باشد، اشکالی ندارد.

آیتا... العظمی شیرازی زنجان: اگر احتمال دهد این امور در محدوده اختیارات متولیان است، مانعی ندارد.

آیتا... العظمی صافی گلپایگانی: چنانچه بانینا اطعام راضی باشند، مانعی ندارد.

آیتا... هادوی تهرانی: این مورد تابع اغراض بانی غذا، مقررات آن هیئت و عرف حاکم بر هیئات مذهبی در چنین موارد است. در صورتی که با امور یادشده منافاتی نداشته باشد، جایز است و خوردن آن غذا بدون اشکال است.